

Důvodů pro sdružování bylo mnoho

Jiří Hruška

Rozhovor s historicky prvním předsedou SOVAK ČR Ing. Miroslavem Rieglem.

Dne 29. listopadu letošního roku tomu bude 30 let, kdy v prostorách Vlašského dvora v Kutné Hoře bylo založeno zájmové sdružení státních podniků vodo- vodů a kanalizací, z něhož následně v dubnu 1992 vzniklo Sdružení oboru vodo- vodů a kanalizací ČR. Prvním předsedou nového sdružení byl zvolen Ing. Miroslav Riegl, který se pak stal i prvním předsedou SOVAK ČR.

Příprava založení sdružení státních podniků vodo- vodů a kanalizací probíhala již od přelomu let 1988–1989. Jaká byla hospodářská a politická situace v oboru vodo- vodů a kanalizací u nás na konci 80. let 20. století?

Připomeňme si, že na počátku roku 1989 jsme ve státních podnicích vodo- vodů a kanalizací připomínkovali návrh dalších zásad nového zdokonaleného hospo- dářského mechanismu. Prosazovali jsme narovnaní hodnotových vztahů v našem oboru a uplatnění odpovídající péče o spravovaný majetek vodo- vodů a kanali- zací. Navrženo bylo zavedení dvousložko- vých cen k zajištění rovnoměrnějšího to-

SDRUŽENÍ OBORU VODOVODŮ A KANALIZACÍ ČR

ku finančních prostředků. Navrhovaný hospodářský mechanismus v oboru vodo- vodů a kanalizací již nepředpokládal další dotace do provozní činnosti a v oblasti rozvojových investic jsme navrhovali investorství národních výborů (měst a obcí) a v nadřazených vodohospodářských sou- stavách investorství ústředního orgánu vodního hospodářství prostřednictvím přímo řízených projektových a inženýr- ských organizací.

Upozornili jsme na pozitivní důsledky při prosazení nových hodnotových vzta- hů, na racionální hospodaření s pitnou vodou a snížení nároků na nové vodní zdroje a investice s nimi související, na změny v chování odběratelů.

Stanovisko za obor VaK k zásadám hospodářského mechanismu jsme předali 16. 6. 1989 všem krajským národním vý- borům, národnímu výboru města Prahy a ústředním orgánům ČSR.

To vedlo k myšlence založit sdružení?

Příprava založení sdružení VaK ČR probíhala řadu měsíců a byla předmětem četných diskusí. Například byl předložen návrh na vytvoření širšího sdružení s účastí podniků Povodí – tento návrh však nebyl po projednání doporučen pro odlišnost problematiky především v ob- lasti zakladatele a úzké vazby oboru VaK na národní výbory (města a obce).

Trpělivá komunikace mezi vodoho- spodáři přispěla k postupnému sbližování rozdílných názorů. Závěrečné jednání o účelnosti založení sdružení podniků VaK proběhlo ve dnech 7.–8. 9. 1989 v Bedřichově za účasti statutárních zá- stupců podniků VaK a za přítomnosti zá- stupců Ministerstva vodního a lesního hospodářství ČSR a bylo doporučeno při- kročit k založení sdružení.

Které důvody pro sdružování byly rozhodující?

Důvodů pro sdružování byla celá řa- da:

- stát a jeho orgány přestávaly v oboru VaK hrát roli centrálního řízení,
- odpovědnost za rozvoj území a vytváření kvalitních životních podmínek občanů se přenesla ve větší míře na obce,
- legislativa založená na vyhlášce č. 144/ 1978 Sb., o veřejných vodovodech a ka- nalizacích už byla nedostačující,
- podniky VaK nesly odpovědnost za ply- nulou a kvalitní dodávku pitné vody, od- kanalizování včetně čištění odpadních vod za všech okolností,
- úprava hodnotových vztahů, resp. úprava cen vodného a stočného zůstala stále neřešena.

Proto jsme hledali platformu, která by nám umožnila se sejit, poradit, dohodnout a zaujmout stanovisko. Práce prostřednic- tvím oborů nebo Vědeckotechnické spo- lečnosti se nám jevila jako odpovídající významem oboru „malé vody“.

Jak vypadalo samotné založení Sdru- žení státních podniků VaK?

Akt založení se uskutečnil 23. listopa- du 1989 v Kutné hoře za účasti všech za- kladatelů. Byly schváleny rozhodující do- kumenty v činnosti sdružení a užívání zkratky SOVAK ČR. V ustavujících doku- mentech se jako poslání sdružení uvádí zejména:

- sjednocování názorů a požadavků členů sdružení a obhajoba zájmů oboru vodo- vodů a kanalizací,
- zastupování členů sdružení při jedná- ních se státními orgány ve věcech, které jsou společným zájmem oboru a pomoc v řešení úkolů a problémů, jejichž indi-

- viduální zajištění přesahuje možnosti jednotlivých členů,
- navázání kontaktů s podnikatelskými subjekty a sdruženími obdobného charakteru v zemích západní Evropy s cílem aplikovat zahraniční poznatky a zkušenosti přiměřeně stavu oboru VaK u nás,
 - zabezpečovat činnost a styky dle potřeb našich členů zejména v oblasti informací a poradenství a vytvářet předpoklady pro kvalifikovanou přípravu pracovníků.

Situace po sametové revoluci byla změnám v oboru nakloněna. Co následovalo?

Obor vodovodů a kanalizací v období po roce 1989 prošel zásadními politickými i hospodářskými změnami. K 31. 12. 1990 byla ukončena činnost krajských národních výborů i funkce zakladatelů státních podniků VaK. Centrální řízení krajských státních podniků se transformovalo na nové vztahy a novela zákona o obcích rozšířila působnost obcí i v oblasti zásobování pitnou vodou a odkanalizování a čištění odpadních vod. Ke změnám došlo i v oblasti cen. Vodné a stočné bylo od 1. 1. 1991 zařazeno do seznamu zboží s regulovanými cenami a skončila tak éra cen z období měnové reformy v roce 1953. Od května 1993 pak byly uplatněny věcně usměrňované ceny pro domácnosti a ostatní odběratele.

Dne 23. dubna 1992 bylo založeno Sdružení oboru vodovodů a kanalizací ČR. Co patřilo k jeho prvotním úkolům a programovým cílům?

Krátce po založení sdružení představenstvo SOVAK ČR rozhodlo vydávat od roku 1992 vlastní odborný časopis urč-

ný především pro pracovníky oboru vodovodů a kanalizací, pro podnikové vodohospodáře a pracovníky ve státní správě. Časopis měl přispět k širší popularizaci činnosti oboru vodovodů a kanalizací, k šíření odborných informací i k názorovému sjednocování vodohospodářských odborníků. Dosažené výsledky za uplynulé období až do současnosti prokazují, že tento záměr se podařilo naplnit a vydávání časopisu má i aktuálně své odůvodnění i perspektivu.

Hlavními úkoly uplynulého období od založení SOVAK ČR byla příprava a ovlivnění provedení transformace oboru vodovodů a kanalizací a převedení vlastnických práv státu ze státních podniků na nové vlastníky a dále vyřešit ekonomické nástroje řízení oboru.

Ministerstvo zemědělství jako zakladatel státních podniků vodovodů a kana-

lizací (s výjimkou státních podniků v působnosti měst Prahy a Brna) připravilo pravidla pro realizaci privatizace na základě zpracovaných privatizačních projektů převážně v rámci tzv. druhé vlny privatizace.

SOVAK ČR dal tomuto návrhu plnou podporu, stejně jako většina vodohospodářských odborníků. Stejná podpora a spolupráce byla i při přípravě a schvalování nových legislativních norem, především při přípravě zákona o vodách, zákona o vodovodech a kanalizacích a zákonech cenových. Tím byly vytvořeny podmínky pro činnost a další rozvoj oboru vodovodů a kanalizací v budoucích letech.

*Mgr. Jiří Hruška
šéfredaktor časopisu Sovak*

Ing. Miroslav Riegl se narodil 20. dubna 1935. Základní a střední vzdělání absolvoval na školách v Praze. Pro další studium si zvolil Fakultu inženýrského stavitelství ČVUT, na níž v roce 1958 úspěšně promoval. Po vojenské službě nastoupil u Krajské správy zásobování vodou a kanalizací Teplice na OVHS v Ústí nad Labem, kde se postupně vypracoval až na výrobně-technického náměstka. V roce 1974 přešel ke Krajskému středisku pro vodovody a kanalizace se sídlem v Praze, kde po tři roky vykonával funkci výrobního náměstka. Od začátku roku 1977, kdy byl založen státní podnik Středočeské vodovody a kanalizace, byl jmenován jeho podnikovým ředitelem, kterým byl až do roku 1994. Zároveň se významně podílel na vytvoření Sdružení oboru vodovodů a kanalizací ČR, jemuž několik let předsedal a byl členem redakční rady časopisu Sovak. Později se v rámci vzniku privatizovaných společností VaK stal spoluzakladatelem a ředitelem společnosti RAVOS, s. r. o., která provozovala vodovody a kanalizace na části území bývalého okresu Rakovník a splnil si tak svůj sen být znovu více propojen s provozem. V roce 1996 byl jmenován čestným členem SOVAK ČR.